

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

20.07.2017

Херсон

№ 2/18-рк/к

ПрАТ «Херсонська
теплоелектроцентрально»
Бериславське шосе, 1,
м. Херсон, 73036

Про вжиття заходів щодо усунення
причин та умов вчинення дій,
що мають ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення), розглянувши заяву гр. Рожкова О.О від 25.04.2017 б/н (вх. №2-12/42-Р від 25.05.2017) щодо дій Публічного акціонерного товариства «Херсонська теплоелектроцентрально» (надалі – ПАТ «Херсонська ТЕЦ»), які полягають у ненаданні йому 100% знижки за послуги з централізованого опалення в опалювальному сезоні 2016/2017, встановила наступне.

За результатами дослідження, здійсненого відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605, з метою з'ясування підстав для визнання монопольного становища ПАТ «Херсонська ТЕЦ» відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», встановлено наступне.

Визначення товарних меж ринку.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» від 20.04.2000 № 1682-III, (зі змінами), (надалі – Закон), природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції, внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Згідно із статтею 5 цього Закону, транспортування теплової енергії відноситься до сфери діяльності суб'єктів природної монополії. Відповідно до статті 6 Закону, постачання теплової енергії належить до суміжних ринків природної монополії.

Таким чином, ПАТ «Херсонська ТЕЦ» є суб'єктом природної монополії на ринку транспортування теплової енергії у м. Херсоні в межах території, на якій розташовані власні

мережі, та відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» займає монопольне становище на цьому ринку, оскільки не має жодного конкурента.

Частиною 1 статті 1 Закону України «Про природні монополії» визначено, що суміжний ринок - товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

Згідно з рішенням виконавчого комітету Херсонської міської ради (надалі – Виконком) від 20.10.2009 № 628 «Про визначення виконавця комунальних послуг із централізованого опалення та гарячого водопостачання ...» (надалі – Рішення № 628), ПАТ «Херсонська ТЕЦ» визначено виконавцем комунальних послуг із централізованого опалення та гарячого водопостачання.

Оскільки, ПАТ «Херсонська ТЕЦ» здійснює господарську діяльність з постачання теплової енергії на підставі договорів про надання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води, то товарними межами ринку визначено послугу з централізованого опалення та постачання гарячої води.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

Територіальними (географічними) межами ринку, який досліджувався, є територія м. Херсона, де розташовані діючі теплові мережі, які експлуатуються ПАТ «Херсонська ТЕЦ».

Часовими межами ринку визначено період з 2016 року та на теперішній час – проміжок часу, протягом якого залишались незмінні структура ринку, співвідношення попиту та пропозицій на ньому.

Таким чином, враховуючи вищенаведене та за визначенням абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ПАТ «Херсонська ТЕЦ» у період з 2016 року та на теперішній час поточного року займає монопольне становище на ринку централізованого опалення в територіальних (географічних) межах м. Херсона, де розташовані діючі теплові мережі, які експлуатуються ПАТ «Херсонська ТЕЦ», з часткою 100 відсотків.

Згідно зі Статутом Приватного акціонерного товариства «Херсонська теплоелектроцентраль» (надалі – ПрАТ «Херсонська ТЕЦ»), затвердженого загальними зборами акціонерів ПАТ «Херсонська ТЕЦ» 12.04.2017, ПрАТ «Херсонська ТЕЦ» є юридичною особою із новим найменуванням, у результаті проведення державної реєстрації змін до Статуту, що пов'язані зі зміною типу ПАТ «Херсонська ТЕЦ» у відповідності до Закону України «Про акціонерні товариства».

Відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, та населенням врегульовані, зокрема, Законом України «Про житлово-комунальні послуги» (надалі – Закон), Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.05 № 630 (зі змінами) (надалі – Правила надання послуг) та іншими нормативно-правовими актами України.

Згідно з пунктом 12 Правил надання послуг у разі встановлення будинкових засобів обліку теплової енергії споживач оплачує послуги згідно з їх показаннями пропорційно опалюваній площі (об'єму) квартири (будинку садибного типу) за умови здійснення власником, балансоутримувачем будинку та/або виконавцем заходів з утеплення місць загального користування будинку.

Відповідно до пункту 14 Правил надання послуг, показання будинкових засобів обліку знімаються представником виконавця один раз на місяць у присутності постачальника та представника споживачів.

Згідно з пунктом 20 Правил надання послуг, плата за надані послуги з централізованого опалення вноситься споживачем відповідно до показань засобів обліку теплової енергії або затверджених нормативів (норм) споживання на підставі платіжного документа (розрахункової книжки, платіжної квитанції тощо) або відповідно до умов договору на встановлення засобів обліку.

Відповідно до пункту 21 Правил надання послуг (із змінами та доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2015 № 1037), у разі відсутності у квартирі (будинку садибного типу) та на вводах у багатоквартирний будинок засобів обліку води і теплової енергії плата за надані послуги справляється згідно з установленими нормативами (нормами) споживання: з централізованого опалення - з розрахунку за 1 кв. метр опалюваної площі квартири (будинку садибного типу) та з урахуванням фактичної температури зовнішнього повітря і фактичної кількості днів надання цієї послуги в місяці, який є розрахунковим.

Згідно з роз'ясненнями Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 02.06.2015 «Щодо особливості встановлення лічильника теплової енергії в багатопід'їзному житловому будинку за рахунок коштів споживачів» оплата послуг з централізованого гарячого водопостачання та/або опалення мешканцями багатоповерхових житлових будинків, які за власні кошти на підставі технічних умов та погодженої проектної документації встановили у під'їзді будинку прилад обліку теплової енергії, повинна здійснюватись відповідно до показань цього приладу обліку теплової енергії, якщо він знаходиться в справному стані, пройшов відповідну періодичну перевірку та взятий на абонентський облік виконавцем послуг.

За інформацією ПрАТ «Херсонська ТЕЦ» від 22.05.2017 №01-4-1/1115 (далі мовою оригіналу) «На будинку по вул. 40 років Жовтня, 173А встановлено прилад обліку теплової енергії, але з грудня 2016 р. даних про кількість спожитих за місяць гігакалорій не було надано. Споживачі, будинки або квартири яких обладнані приладами обліку теплової енергії, але показників не надають, сплачують за тарифами, затвердженими постановою КМУ №1037 від 30.10.2015 р. «Про запровадження перерахунку вартості послуги з централізованого опалення залежно від температури зовнішнього повітря». Тарифи за опалювальний період 2016-2017 років становлять: жовтень 2016 - 3,8968 грн/м², листопад 2016 - 28,0668 грн/м², грудень 2016 р. - 28,0668 грн/м², січень 2017 р. - 40,3417 грн/м², лютий 2017 р. - 34,4429 грн/м², березень - 27,1851 грн/м²».

Тобто, ПрАТ «Херсонська ТЕЦ», з грудня 2016 року за наявності у будинку: за адресою вул. 40 років Жовтня, буд. 173А у м. Херсоні, засобу обліку теплової енергії, як виконавець послуги з централізованого опалення, всупереч вимогам Правил надання послуг не знімало показання засобу обліку теплової енергії, поклало ці обов'язки на споживачів послуги, та здійснило нарахування плати за послугу з централізованого опалення для мешканців цього будинку, як для споживачів багатоквартирного будинку, у якому відсутній на вводі у багатоквартирний будинок засіб обліку теплової енергії.

За умов існування економічної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої, відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є можливість вибирати споживачем між кількома продавцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, така поведінка ПрАТ «Херсонська ТЕЦ» була б неможливою.

ПрАТ «Херсонська ТЕЦ», займаючи монопольне становище на ринку централізованого опалення в територіальних (географічних) межах м. Херсона, де розташовані діючі теплові мережі, які експлуатуються ПрАТ «Херсонська ТЕЦ», має здійснювати свою господарську діяльність з дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції, які регламентують економічну поведінку монополістів на відповідному ринку.

Таким чином, ПрАТ «Херсонська ТЕЦ», здійснивши в опалювальному сезоні 2016/2017 року, нарахування плати за послугу з централізованого опалення споживачам багатоквартирного будинку за адресою: вул. 40 років Жовтня, буд. 173А у м. Херсоні, обладнаного засобом обліку теплової енергії, як для категорії споживачів багатоквартирного будинку, на ввіді якого відсутній засіб обліку теплової енергії, що суперечить вимогам Правил надання послуг, вчинило дії, що мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, шляхом вчинення дій, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

З метою припинення дій, що мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Приватному акціонерному товариству «Херсонська теплоелектроцентрально» (код ЄДРПОУ – 00131771) вжити заходів щодо усунення причин та умов вчинення дій, що мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», шляхом здійснення споживачам будинку №173А по вул. 40 років Жовтня у м. Херсоні перерахунків розміру оплати за послуги з централізованого опалення надані в опалювальному сезоні 2016/2017 року згідно з показаннями засобу обліку теплової енергії на кінець цього опалювального сезону.

2. Про результати розгляду та виконання рекомендацій повідомити Відділення у десятиденний термін з дня отримання рекомендацій.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони надані.

Згідно з частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій та вжиття відповідних заходів, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розпочинатись не буде.

В. о. голови адміністративної колегії,
в.о. голови Відділення

Н. М. Бережанська